

รูปแบบการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เขตสุขภาพที่ 7 และ 8 ภายใต้ ต้นแบบคลินิกวัยรุ่นฯ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ปีงบประมาณ 2554 – 2559

ชัยลักษณ์ วัฒนศิริธรรม
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

การศึกษาเรื่องการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เขตสุขภาพที่7และ8 ภายใต้ ต้นแบบ
คลินิกวัยรุ่นฯ รพ.ส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่7ขอนแก่น ปีงบประมาณ2554-2559ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยและ
พัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อ1)เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมของรพ.ส่งเสริม
สุขภาพศอ.7ขอนแก่นและ เขตสุขภาพที่7และ8 2)เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมของคลินิก
วัยรุ่นรพ.ส่งเสริมสุขภาพศอ.7ขอนแก่นตามแนวทางYFHSให้เป็นต้นแบบของรพ.ใน เขตสุขภาพที่7และ8 3) เพื่อให้
อัตราการคลอดในหญิงอายุ15-19 ปี ต่อ1,000 ประชากรของหญิงอายุ 15-19 ปี ใน รพ. เขตสุขภาพ ที่7และ8 ลดลง
ไม่เกิน 50:1,000 การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปีบฯ2554-2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ
1)จำนวนผู้มารับบริการย้อนหลังทั้งหมด ณ. คลินิกวัยรุ่นฯ รพ.ส่งเสริมสุขภาพ ศอ.7ขอนแก่น2)จำนวนรพ.ที่ผ่านการ
ประเมินรับรองมาตรฐาน YFHS ในเขตบริการสุขภาพที่7 และ 83) อัตราการคลอดหญิงอายุ15-19 ปี ต่อประชากร
หญิงอายุ 15-19ปี 1,000 คน แยกรายจังหวัดในเขตสุขภาพที่7 และ 8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ และ
ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1).วัยรุ่นเข้าถึงบริการสุขภาพณ.คลินิกวัยรุ่นฯ ศอ.7ขอนแก่นครอบคลุมทั้ง การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้
การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันรวมทั้งรับการปรึกษา รักษาและส่งต่อในภาพรวม รวมทั้งกิจกรรมในและนอกคลินิก
โดยเฉพาะกิจกรรมเชิงรุกที่เข้าถึงวัยรุ่นได้มากขึ้นในทุกๆปีเกินร้อยละ100.0เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนพัฒนา ปรับปรุง
คุณภาพบริการ2.)สามารถทำให้วัยรุ่นเมื่อประสบปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้รับการปรึกษาแบบทางเลือกและ
หลังจากได้รับการปรึกษาแล้วตัดสินใจตั้งครรภ์ต่อเฉลี่ยร้อยละ26.3และบางรายต้องการยุติการตั้งครรภ์แพทย์สามารถ
ช่วยเหลือยุติการตั้งครรภ์ตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์(มาตรา305)เฉลี่ยร้อยละ41.6ส่วนที่เหลือไม่มีข้อบ่งชี้ทาง
การแพทย์ที่จะยุติการตั้งครรภ์ได้จะได้รับการการ ดูแล รักษา ฟันฟู ส่งต่อไปยังเครือข่ายทางสังคมและเครือข่ายRSA
(Referral for Safe abortion)อย่างปลอดภัยเฉลี่ยร้อยละ16.1 ส่วนวัยรุ่นที่ยุติการตั้งครรภ์แล้วยังได้รับการส่งเสริม
สุขภาพโดยการให้ความรู้ให้การศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำโดยการคุมกำเนิดมากกว่าร้อยละ80และส่วนใหญ่จะ
เลือกวิธีโดยการฝังยามกำเนิด3)คลินิกวัยรุ่นฯรพ.ส่งเสริมสุขภาพศอ.7ขอนแก่นได้ผ่านการประเมินรับรองมาตรฐาน
YFHSจากกรมอนามัยในปีบฯ25564)รพ.ในเขตสุขภาพที่7และ8ได้มาศึกษาดูงานนำไปขยายผลจัดตั้งคลินิกวัยรุ่นใน
รพ.และศูนย์วิชาการ3แห่งได้ออกติดตามประเมินรับรองมาตรฐานฯร่วมกันพบว่าผ่านการประเมินรับรองมาตรฐานฯ
คิดเป็นร้อยละ 97.2 ซึ่งได้ผลงานมากที่สุดเป็นอันดับ1 ในเขตสุขภาพของประเทศ บรรลุเป้าหมายที่กรมอนามัย
กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ80และยังเห็นชัดเจนว่าผลสำเร็จตามมาคือข้อมูลอัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี
ต่อประชากรหญิงอายุ15-19 ปี 1000 คนใน เขตสุขภาพที่7 และ8 มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากเดิมใน
ปีงบประมาณ 2555เท่ากับ 47.9 และ55.6ตามลำดับ และลดลงในปีงบประมาณ2559ในเขตสุขภาพที่7และ8 เหลือ
เท่ากับ 36.9 และ 43.2 ตามลำดับซึ่งบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุข ที่กำหนดให้ ไม่เกิน50ต่อ
ประชากรหญิงอายุ15-19ปี 1,000คน ในปีงบประมาณ2559